

Klezmofobia har haft stor gavn af konfliktmægling. De er blevet styrket i deres fælles vilje og lyst til at spille og lave musik sammen.

FOTO: JEPPE CARLSEN

Lad mægleren tage konflikten

Succes, nedgange, opture, for lidt engagement, for meget engagement, økonomi, kærester, venskaber, forskellige forventninger, følelser og ikke mindst kommunikationen er blot nogle af de begreber, der kan ligge til grund for konflikter i bands og ensembler. Klezmerbandet Klezmofobia oplevede en gammel konflikt optrappe i takt med bandets stigende succes. Professionel hjælp og en ny kommunikationsform fik bandet på rette kurs igen.

Af Karen Bendix · Foto Morten Fischer

Det er ikke altid lige let at gå på scenen og fyre den max af. Specielt ikke, hvis et par bandmedlemmer lige har haft en kæmpe diskussion før sættet, eller indestængte følelser og vrede emmer blandt musikerne i ensembler. Det spiller bare ikke!

KLEZMOFOBIA

Bandet begyndte at spille sammen i 2004. Musikkens grundlag er klezmermusik blandet med rock, jazz, pop. Det er mest danse- og livemusik. Klezmofobias første cd Tantz blev udgivet hos Tiger Music cd, og har solgt mere end 20.000 eksemplarer. Cd'en fik en award for "Danish World Music Album of the Year" i 2007. Deres ny album 'Ganze Welt' udkom i ultimo 2008. Klezmofobia er Bjarke Kolerus (klarinet), Ole Reimer (trompet), Andreas Ugorskij (guitarer), Jesper Lund (basbalaleika), Jonatan Aisen (trommer) Channe Nussbaum (sang).

Konflikter hverken kan eller skal undgås. Men når de influerer på ens humør, musikalske præstation og samspillet i gruppen, skal der gøres noget. Det erkendte bandet Klezmofobia, da de forrige sommer red på en bølge af succes, med masser af solgte cd'er og et hav af koncerter. Men i den tæt pakkede tour-bus blev stemningen indimellem temmelig intens. "Det gik musikalsk rigtig godt for os. Fra at have moderat med jobs, lå vi lige pludseligt og kørte landevejene tynde i flere måneder. Det var blevet en stor succesfuld forretning, og der var rigtig meget på spil for os alle. Det påvirkede vores sociale liv, og langsomt begyndte gamle uafklarede konflikter, som vi ikke længere kunne fortrænge, at dukke op mellem os," fortæller klarinettisten Bjarke Kolerus, og pointerer: "Det at være i et band er ligesom at være i et ægteskab. Det skal plejes hele tiden både kunstnerisk og socialt." Sangerinden i Klezmofobia Channe Nussbaum danner par med Bjarke, og oplevede også succesen som turning point:

"Situationen i bandet blev ændret, da den forretningsmæssige side begyndte at fylde. Vi er jo musikere, der sammen skaber kunst i ord og toner. Der er masser af følelser i det i sig selv. Med succesen kom så også en stor forretning, vi skulle tage os af, hvilket pressede yderligere. Ligesom de konflikter, der opstår, når et par får barn, og skal vænne sig til den nye situation som forældre."

Rod i fortiden

Konfliktens rod lå hos nogle af bandets medlemmer, der gennem årene ikke havde fået udredt nogle gamle uoverensstemmelser. Typisk for konflikter viste den sig på et meget dårligt tidspunkt, hvor bandet var tvunget til at være sammen og nye udfordringer stod for døren. For Klezmofobia blev de tilspidsede uenigheder både udmattende og tyngende. Hele bandet lagde det meste af deres liv og hjerteblod i bandet. De mange jobs og turnéer pressede bandets medlemmer yderligere og i stedet for at nyde succesen, blev det opslidende og de

følelsesmæssige aspekter blev svære at håndtere - ikke blot for de implicerede, men for alle bandets medlemmer.

"Konflikten var ikke så stor, at vi var ved at opløse bandet. Men var vi ikke blevet enige om at få en konfliktmægler på, havde det tæret på bandets fælles visioner," fortæller bandets sangerinde Channe Nussbaum, der sammen med resten af bandet besluttede at tage fat ved konfliktens rod med professionel hjælp. Efter halvanden månedes juleferie opsøgte Klezmofobia Center for Konfliktløsning, der tilbyder tre sessioner gratis konfliktrådgivning.

Forskellige kommunikationsformer

På Center for Konfliktløsning arbejder man med forskellige rådgivere. En af dem var Signe Saxe Jessen, som er uddannet både konfliktmægler, konfliktrådgiver og kognitiv coach. Hun har rådgivet i mange andre sammenhænge, men blev grebet af arbejdet med bandkonflikter og musikere. "En konflikt kan bunde i mange forskellige årsager. Men en typisk årsag til konflikter i bands og ensembler er deres ambitionsniveau. Nogle vil mere end andre, nogen får børn og kan ikke være til stede så meget som de andre, eller nogen brænder mere for projektet end andre i bandet," siger Signe, og forklarer, at der, hvor konflikten kommer frem og ser dagens lys, er i kommunikationen mellem bandets medlemmer: "Man har forskellige måder at kommunikere på. Nogen vil gerne diskutere højlydt, mens andre har svært ved at sætte ord på. Nogen er konfliktsky og nogen føler sig måske slet ikke som del af problemet. Derfor er det vigtigt at høre på alle

medlemmer af bandet, hvordan de hver især oplever konflikten, og hvordan de hver især kan handle bevidst konfliktafspændende."

De tre runder

Da Klezmofobia mødte op til konfliktmægling, satte Signe Saxe Jessen dem i en rundkreds og stillede samtlige medlemmer samme spørgsmål: "Hvad betyder den her situation for dig", "hvordan ser du konflikten" og "hvordan påvirker den dig". Den adspurgte person får en "talking stick" i hånden, hvilket betyder, at det kun er den person, der må tale. De andre må kun lytte. Mæglerens rolle er at oversætte de ting, der bliver sagt og uddybe dem. "Alle i rundkredsen skal have mulighed for at sige, hvad de føler. Derfor er det vigtigt, at vi som mæglere kan oversætte, omformulere og uddybe de ting, der kommer på bordet. Vi skal sørge for, at dét der bliver sagt, ikke bliver misforstået, fejlfortolket eller taget ilde op, da det er en af de største årsager til konflikter."

Næste runde i rundkredsen er med spørgsmålene: "Hvilken part har jeg i konflikten", "hvad har jeg gjort" eller "hvad har jeg ikke gjort". De spørgsmål bliver stillet ud fra dét, at alle medlemmer af gruppen er både en del af konflikten og løsningen af konflikten, uanset om man siger en masse, eller ingenting siger. "Man er alle medskabere af en gruppestemning. De stille stemmer er ofte nøglepersonerne i konfliktløsningen, da de for det meste er dem konfliktens brændpunkter bruger i håb om at få dem som medløbere. Både brændpunkter og de stille stemmer skal frem på banen," siger Signe, og fortæller om tredje runde, hvor alle

skal svare på spørgsmålet: "Hvad kunne jeg gøre anderledes": "Det vigtige er her, at alle påtager sig en del af problemet, og at de andre i gruppen kan høre den enkeltes selverkendelse," mener Signe.

Efter første seance med hele bandet, fandt konfliktmæglerne og bandet i fællesskab ud af, at fortsætte med de tre brændpunkter - de var hovedpersonerne i konfliktens kerne.

>>

"Vi er jo musikere, der sammen skaber kunst i ord og toner. Der er masser af følelser i det i sig selv," fortæller forsangeren i Klezmofobia Channe Nussbaum, som oplevede konflikten i bandet optræppe med succesen.

SIGNE SAXE JESSEN

er cand.mag. i filosofi og dansk, men har videreuddannet sig til konfliktvejleder og konfliktmægler, som hun har arbejdet som siden 2004.

Læs mere på www.goderelationer.dk

Signe Saxe Jessens 10 gode råd til konfliktløsning:

1. Lyt – især når I bliver stødte, usikre eller vrede. Forstår I ikke hinanden, så udvis forståelse, selvom du ikke er enig. Kort sagt: spørg ind. Accept og imødekommethed afspænder konflikt.
2. Undersøg, hvad der ligger bag det sagte eller gjorde – spørg direkte og vær oprigtigt interesseret.
3. Bryd våbenkapløbet. Undgå skyldsstafetten, det fører ingen vegne. Gå derimod efter jeres fælles ønsker og mål.
4. Brug Time Out. Når tiden er kritisk, fx lige før I skal optræde. Styr dine reaktioner: gå ud og tæl til ti. Tag det op senere. Lav aftaler om det.
5. Husk, at der ligger skjulte, men som regel gode motiver og ønsker bag enhver uhensigtsmæssig adfærd.
6. Gå efter handlingen, ikke personen. I har vidt forskellige optikker. Døm ikke hinanden - for vi fejlfortolker for ofte – også dem vi kender godt.
8. Dine følelser - og mindst lige så vigtigt: dine reaktioner er udelukkende dit ansvar. Uanset hvad andre gør.
9. Sprog med takt og tone: bliv på din egen banehalvdel. Sig hvad noget gør ved dig. Sig hvad du har brug for.
10. Accepter konflikter, vrede, sårede følelser, skuffelse. Bliv stående i konflikten, løb ikke væk – heller ikke mentalt. Konfliktskyhed medfører sneboldeffekten, dvs. virker konfliktoptrappende.

Hvornår har man brug for en konfliktmægler?

- når samtalerne kører af sporet
- når en grundlæggende mistillid mellem nogle personer skaber dårlig stemning og gør kommunikationen svær
- når I gentagne gange misforstår hinanden, fejlfortolker motiver osv.
- når det er svært at få sagt det, der er vigtigt på en konstruktiv måde
- når det, der er vigtigt IKKE bliver sagt. Fx sårede følelser
- når der lægges låg på følelser af frygt for at støde de andre
- når I har "noget på hinanden", og det hober sig op
- når uenigheder bliver personlige

Kommunikationen er det bærende

"Vi opdagede, at hele konflikten bundede i misforståelser, der havde opbygget en mistillid, som vi aldrig havde fået talt ud om, og som derfor lå og ulmede," fortæller Bjarke og suppleres af Channe: "En af de vigtigste ting jeg lærte om kommunikation i konfliktmæglingen, var ikke at træde over på hinandens banehalvdel. Dvs. at man i stedet for at sige "du er sådan og sådan", så formulere det ud fra sig selv a la "jeg oplever det sådan og sådan" og "jeg bliver såret, når du gør det og det". Det er utroligt enkelt og meget virkningsfuldt, hvis man ændrer sine kommunikationsformer." Bjarke overtager: "Det kræver en fælles vilje i gruppen til at ændre sproget og gøre sig sårbar. At sige "undskyld", eller "jeg er ked af, at du opfattede det sådan" åbner for helt nye dimensioner i kommunikationen. Det er vildt grænseoverskridende at sidde så intenst og tale ud. Men det løser til gengæld konflikterne temmelig effektivt. Og det er redskaber, vi kan bruge i fremtiden, da vi nu har et fælles sprog at tale og forstå hinanden ud fra. Respekten for hinanden er heldigvis kommet igen. For er den væk, kan man ikke spille sammen."

At stå på egne ben

"Meningen er, at vi med de her redskaber kan stå på egne ben og lære at kommunikere ordentligt med hinanden," fortæller Channe, der i flere omgange har gjort brug af de redskaber, hun har lært. "Da vi for nylig skulle spille job, opstod der en situation, fem minutter før vi skulle på scenen. Tidligere var jeg røget op i det røde felt med det samme. Men denne gang talte jeg til ti, holdt min kæft, og tog den med til vores næste seance hos konfliktmægleren. Det gav mig en stor ro at vide, at jeg kunne få situationen vendt under ordnede forhold, så jeg ikke behøvede brænde inde med det, men heller ikke behøvede at tænde af, lige før vi

Lav aftaler

Mikael Højris har i sin ny bog 'Den ny musikbranche' gennemgået en del af de økonomiske, kontraktlige og ophavsmæssige årsager, der ofte kan ende i konflikter i bands. Men hvordan undgår man konflikter på disse områder, og hvad gør man hvis konflikten alligevel opstår?

"Det absolut bedste man kan gøre er, fra starten at lave en skriftlig aftale internt i bandet/ensemblet. Et stykke papir, der beskriver alt det, som man er enige om. Der er ingen "formkrav" til en sådan aftale. Hvis konflikten opstår skal man straks søge rådgivning. Det bliver ikke bedre af, at man venter. Konflikter går sjældent væk af sig selv. En neutral udefrakommende person kan hjælpe med at kaste lys på løsninger, som konflikten forhindrer en selv i at se. DMF tilbyder selvfølgelig sine medlemmer denne type rådgivning," siger Mikael Højris.

"Vi opdagede, at hele konflikten bundede i misforståelser, der havde opbygget en mistillid, som vi aldrig havde fået talt ud om, og derfor lå og ulmede," fortæller Bjarke Kolerus, klarinettist i Klezmofobia.

gik på scenen. Det er en stor befrielse." Samme situation oplevede Bjarke helt anderledes: "Jeg synes egentlig, vi fik lagt den situation ned igen hurtigt. Med en kort samtale i vores nye sprog, vores interne samtaler hos mægleren om gensidige tillidsbrud og respekt for hinanden og situationen, kom vi faktisk videre med det samme, også med muligheden for at tage den op senere, hvis vi havde lyst."

Det vigtigste for at komme videre i en gruppe er det nye fælles sprog man skaber og den grundlæggende tillid og respekt, der genopstår, når kommunikationen flyder uproblematisk, mener Signe Saxe Jessen, der i den sidste mæglings-session med Klezmofobia vil samle hele bandet, og sørge for, at alle er indforstået med nye kommunikationsformer og aftaler, når konflikter igen vil opstå. For konflikter er uundgåelige, men behøver ikke skabe store problemer, hvis bare de håndteres rigtigt. ■

Links

Læs mere om Center for Konfliktløsning her: www.konfliktloesning.dk